

Notitie

Contactpersoon	Lex Bekker, Ilona Jacobsz
Datum	20 januari 2020
Kenmerk	N001-1267968ISJ-V03-sal-NL

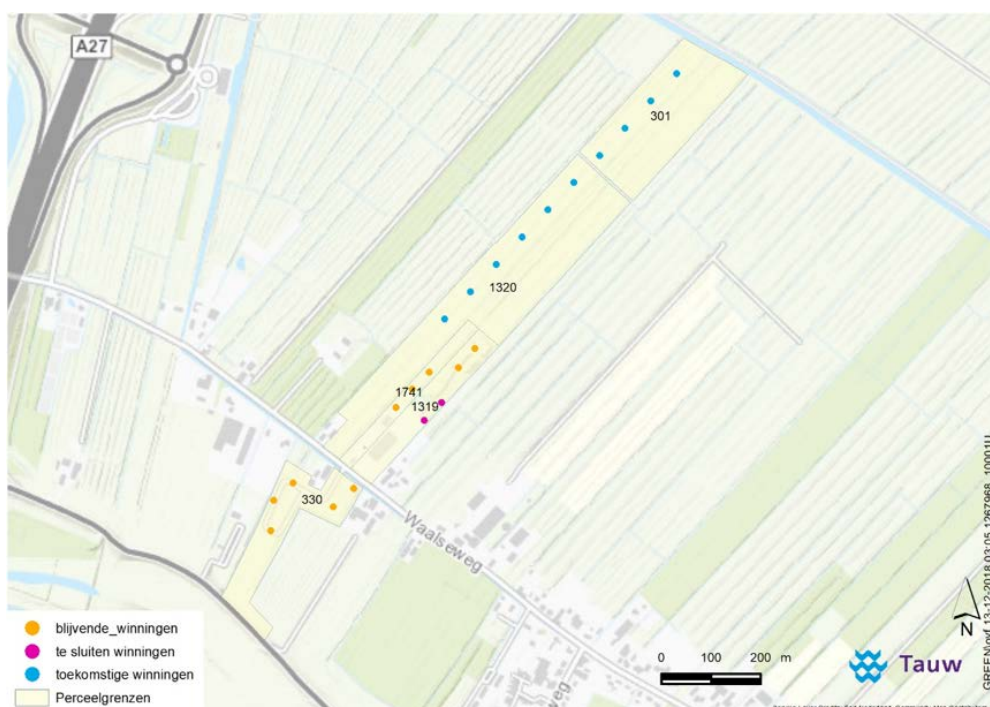
M.e.r.-aanmeldingsnotitie van de grondwateronttrekking bij Vitens Tull en 't Waal te Houten

1 Inleiding en achtergrond

1.1 Introductie en voornemen

In 2017 zijn nieuwe gronden aangrenzend aan het huidige puttenveld van de winning Tull en 't Waal in het bezit gekomen van Vitens. Vitens heeft het voornemen het puttenveld opnieuw in te richten. Er zullen twee pompputten worden vervangen en een aantal worden bijgeplaatst. Het totale windebiet blijft gelijk. Er mag op grond van de vergunning maximaal 6 miljoen m³ grondwater per jaar worden onttrokken.

De winning Tull en 't Waal is gelegen te Houten, ten zuiden van de stad Utrecht. Op figuur 1.1 is de ligging van het oude en het nieuwe puttenveld weergegeven. Te zien is dat een aantal putten van de bestaande putten in de toekomstige situatie in gebruik blijven (oranje). Twee worden er gesloten (roze) en er worden er 10 bijgeplaatst (blauw). Daardoor zal het puttenveld een langere raai worden.

Figuur 1.1 Locatie van het huidige en voorgenomen puttenveld Tull en 't Waal (de nieuw aangewonnen percelen hebben nummer 1320 en 301).

Om het milieu een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming moet worden getoetst of voor de grondwateronttrekking een milieueffectrapportage nodig is. Uit het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.), volgt dat voor deze ontwikkeling een m.e.r.-beoordeling moet worden uitgevoerd (categorie D15.2). In deze aanmeldingsnotitie is de m.e.r.-beoordeling van de voorgenomen activiteit opgenomen.

1.2 Doel van de aanmeldingsnotitie

De m.e.r.-beoordeling is een toets van het bevoegd gezag om te bepalen of bij de grondwateronttrekking mogelijk belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen optreden. Hiertoe wordt een aanmeldingsnotitie opgesteld. In een aanmeldingsnotitie wordt op objectieve wijze de informatie verzameld en gepresenteerd die voor de m.e.r.-beoordeling noodzakelijk is. Met de informatie in de aanmeldingsnotitie besluit het bevoegd gezag of een uitgebreidere m.e.r.-procedure nodig is. Deze aanmeldingsnotitie richt zich alleen op de (effecten van de) grondwateronttrekking.

1.3 Inhoud aanmeldingsnotitie

In deze m.e.r.-beoordeling worden de (effecten van) voorgenomen activiteiten (het onttrekken van maximaal 6 miljoen m³ per jaar grondwater), getoetst aan de criteria genoemd in bijlage III van de EU-richtlijn over m.e.r.

In bijlage III van de Europese m.e.r.-richtlijn zijn de volgende criteria benoemd waaraan getoetst moet worden:

- De kenmerken van het project
- De plaats van het project
- De kenmerken van de potentiële effecten

Waar het bij de criteria 'kenmerken van het project' en 'plaats van het project' vooral gaat om beschrijvingen van de voorgenomen activiteiten, de locatie en de omgeving, gaat het bij de 'kenmerken van de potentiële effecten' juist om de interactie tussen beiden. Hier worden dan ook de effectbeschrijvingen voor de beschouwde milieuaspecten weergegeven en de waarschijnlijkheid van de effecten. Bij de optredende effecten zowel ter plaatse van de onttrekking zelf als in de omgeving is aangegeven wat de duur, frequentie en omkeerbaarheid is.

De m.e.r.-beoordeling maakt gebruik van de informatie uit een eerder opgestelde hydrologische effectenstudie¹, de separaat opgestelde deelonderzoeken en direct beschikbare informatie over het plangebied. Voor het overige is, zoals gebruikelijk bij m.e.r.-beoordelingen, de toetsing gebaseerd op expert judgement.

¹ Hydrologische effectenstudie uitbreiding puttenveld Tull en 't Waal, Tauw, 4 juni 2019

2 M.e.r.-beoordeling

1) Kenmerken van het project	
Omvang van het project (relatie met drempel D-lijst)	Op de onttrekking is categorie 15.2 van bijlage D (onttrekken van grondwater) van het Besluit m.e.r. van toepassing. Daarbij geldt voor de m.e.r.-beoordelingsplicht een drempelwaarde van minimaal 1,5 miljoen m³ grondwater, tot een maximum van 10 miljoen m³ (de drempelwaarde voor een rechtstreekse MER-plicht vanuit categorie C15.1). De winning heeft een huidige vergunningscapaciteit van 6 miljoen m³/jaar. Daarmee valt de Vitens winning Tull en 't Waal boven de drempelwaarde van de D-lijst. Het initiatief betreft het opnieuw inrichten van het puttenveld Tull en 't Waal. Waarbij twee pompputten worden vervangen en een aantal zal worden bijgeplaatst. Het totale windebiet blijft echter in deze nieuwe situatie gelijk. Voor activiteiten die op de D lijst voorkomen en boven de drempelwaarden liggen dient een m.e.r. beoordeling te worden uitgevoerd.
Cumulatie met andere projecten	Er zijn geen andere projecten in de omgeving waarmee een cumulatief effect veroorzaakt wordt. De dichtstbijzijnde onttrekkingen liggen namelijk te ver weg: • In de directe omgeving van de winning Tull en 't Waal bevindt zich op circa 2,5 kilometer afstand de calamiteitenwinning van de Watertransportmaatschappij Rijn-Kennemerland (WRK) in Nieuwegein. Deze winlocatie heeft een vergunning voor 3 miljoen m³/jaar maar is alleen actief wanneer er door calamiteiten geen oppervlaktewater uit het Lekkanaal gewonnen kan worden. • Op circa 3,0 kilometer afstand van de winning Tull en 't Waal bevindt zich de winningslocatie Vianen (Oasen).
Gebruik natuurlijke hulpbronnen	Er wordt grondwater aan de bodem onttrokken ten behoeve van de productie van drinkwater.
Productie afvalstoffen	De grondwateronttrekking leidt niet tot een structurele productie van afvalstoffen, die leiden tot gevaarlijke of milieubelastende afvalstoffen of tot effecten voor de bodem- en waterkwaliteit.

Verontreiniging en hinder	In de aanlegfase zal tijdelijke geluidshinder optreden. De gevolgen voor overige milieuaspecten komen verder aan bod in deel 2.
Risico voor ongevallen	De grondwateronttrekking zorgt niet voor een toename van (milieu)risico's voor de omgeving.
2) Plaats van het project	
Bestaande grondgebruik	De locatie ligt ten zuiden van de stad Utrecht in een gebied dat voornamelijk in gebruik is als weiland. Op basis van bijlage 3 bij de beheersverordening buitengebied van de gemeente Houten is op het adres Waalseweg 80 een pompstation van het waterwinbedrijf positief bestemd. De nieuw in gebruik te nemen putten liggen in twee nieuw aangekochte percelen (nummer 1320 en 301), recht achter de bestaande putten, en hebben dus hetzelfde adres als het bestaande pompstation (zie ook figuur 1.1).
Rijkdom aan en kwaliteit en regeneratievermogen natuurlijke hulpbronnen van het gebied	Door de boring vrije zone rond de onttrekking wordt de kwaliteit van het grondwater beschermd.
Opnamevermogen milieu met aandacht voor wetlands, kustgebieden, berg- en bosgebieden, reservaten en natuurparken, HA/richtlijngebieden, gebieden waar milieunormen worden overschreden, gebieden met hoge bevolkingsdichtheid, landschappelijk historisch cultureel of archeologische gebieden van belang.	De voorgenomen ontwikkeling kan invloed hebben op het milieu. De te verwachten milieueffecten van de voorgenomen ontwikkeling worden beschouwd voor de relevante milieuaspecten. Per milieu aspect is een conclusie opgenomen. <u>Cultureel erfgoed:</u> In de omgeving van de winning Tull en 't Waal bevinden zich een aantal archeologische monumenten en plaatsen met een archeologische waarde. In de hydrologische effectenstudie² is berekend dat de veranderingen in de filterstellingen geen gevolgen hebben op het freatisch grondwater. Dit komt omdat het debiet niet verandert en de onttrekking plaats vindt onder de scheidende laag. Ten opzichte van de vergunde situatie wordt er dus geen effect verwacht op de grondwaterhuishouding. Belangrijke nadelige milieugevolgen voor cultureel erfgoed worden dan ook niet verwacht. <u>Natuur:</u> Het puttenveld Tull en 't Waal is gelegen in de nabijheid van diverse kwetsbare NNN-natuur. De natuur langs de Lek (de uiterwaarden) is inundatieafhankelijk.

² Tauw rapport R001-1267968HKO

	De kwetsbare gebieden die niet direct langs de Lek liggen zijn wel grondwaterafhankelijk. Er is in de omgeving van het puttenveld geen Natura2000 gebied gelegen. Doordat er geen freatische verlaging optreedt (aangetoond in de hierboven genoemde hydrologische effectenstudie van Tauw) zal dit geen invloed hebben op de omliggende kwetsbare natuur. Er worden geen belangrijke nadelige milieugevolgen door natuur verwacht. <u>Bodem:</u> <i>Verontreiniging</i> Uit de inventarisatie grondwaterwinningen³ uitgevoerd door Sweco volgen twee locaties met mogelijke verontreinigingen die van invloed zouden kunnen zijn op de drinkwaterwinning. De twee locaties zijn gelegen aan de Achterweg (stort) en de Waalseweg (Metaalwarenfabriek). De puntbronnen van bodemverontreiniging hebben voor zover nu bekend enige invloed op het winpakket. De concentraties zijn echter dalende en de laatste jaren worden veel stoffen niet meer aangetroffen op de winningslocatie Tull en 't Waal. Omdat de aanvulling van de winning voornamelijk oud grondwateren rivierwater is zullen verontreinigingen aan het maaiveld relatief geringe invloed uitoefenen. Uit het Bodemloket blijkt dat de locatie voldoende onderzocht dan wel gesaneerd is om een risico met betrekking op verontreinigingen uit te kunnen sluiten. De bestaande verontreinigingen zullen geen veranderd risico vormen voor de winningslocatie Tull en 't Waal. Er worden geen belangrijke nadelige milieugevolgen door verontreinigingen verwacht. <i>Zettingen</i> In de IOU/SOK studie uit 2018, is op basis van grondsoorten in de holocene deklaag bepaald of een gebied gevoelig is voor zettingen als gevolg van grondwaterverlagingen⁴. Uit de studie blijkt dat de locatie van de winning Tull en 't Waal volgens de toetskaart gevoelig is voor zettingen. In de boven aangehaalde hydrologische effectenstudie van Tauw is echter aangetoond dat er geen sprake zal zijn van freatische grondwaterstandsverlagingen.
--	--

³ Grontmij Nederland (tegenwoordig Sweco), inventarisatie puntbronnen grondwaterwinningen, 16 november 2007

⁴ Tauw, Geohydrologische modellering IOU/SOK (R001-1252254OVM-V02-mdg-NL), 2 januari 2018

	Dat betekent dat er geen zettingsrisico optreedt. Nadelige milieugevolgen door zettingen worden dan ook niet verwacht. <u>Water:</u> <i>Landbouwopbrengsten</i> Op basis van de IOU/SOK studie is gekeken naar de landbouwoppervlaktes waar droogteschade kan optreden als gevolg van de grondwaterstandsverlaging. Er treedt geen freatische verlaging op waardoor de landbouw niet beïnvloed zal worden. Belangrijke nadelige milieugevolgen voor landbouwopbrengsten worden dan ook niet verwacht. <i>Zoet-grondwatervoorraad</i> Door middel van peilbuizen is de chloride concentratie bepaald op verschillende dieptes. Gebleken is dat de chloride concentratie sterk toeneemt vanaf een diepte van - 220 m -NAP. Gezien de grote afstand van de filters tot het zoute grondwater kent de grondwaterwinning op dit moment geen problematiek met verzilting. Aangezien het onttrekkingsdebiet gelijk blijft zal de winning naar verwachting in de beoogde situatie ook geen last krijgen van verzilting. Er worden dus geen belangrijke nadelige milieugevolgen voor de zoet-grondwatervoorraad verwacht. <i>Overige omgevingseffecten</i> Het productiebedrijf voor Tull en 't Waal is gevestigd aan de Waalseweg. In de directe omgeving staan een aantal woonhuizen. Alleen de configuratie van de winputten verandert. Deze komen verder weg te liggen van de omliggende woonbebouwing. De opgestelde maximale pompcapaciteit verandert niet. Er wordt daarom geen negatief effect verwacht op mogelijk optredende geluidshinder.
3) Kenmerken van het potentiële effect	
Bereik van het effect (geografisch en grootte getroffen bevolking)	Berekeningen hebben aangetoond dat de veranderingen in de onttrekkingsfilters geen belangrijke gevolgen hebben voor de relevante milieu aspecten, met name omdat het debiet gelijk blijft. Ook bovengronds worden belangrijke effecten uitgesloten en zal het bereik zeer gering zijn: er staan slechts een paar huizen waar het geluid van de installaties hoorbaar zou kunnen zijn. Als er al een effect op de hoorbaarheid optreedt is het bereik zeer beperkt.
Grensoverschrijdend karakter	Gezien de ligging van het project niet van toepassing.
Orde van grootte en	Er is geen sprake van grote en/of complexe effecten.

complexiteit effect	
Waarschijnlijkheid effect	Aangezien alleen de configuratie van de winning verandert, en het maximale debiet gelijk blijft, is het zeer onwaarschijnlijk dat er enig effect op zal treden.
Duur, frequentie en omkeerbaarheid effect	Berekeningen hebben aangetoond dat de veranderingen in de onttrekkingsfilters geen belangrijke gevolgen hebben voor de relevante milieu aspecten, met name omdat het debiet gelijk blijft. Doordat het debiet niet toeneemt is het effect op zettingen uit te sluiten. Er is dus geen sprake van onomkeerbare effecten.
Conclusie	De grondwateronttrekking leidt niet tot belangrijke nadelige milieugevolgen door de grondwateronttrekking. Van structureel negatieve effecten van substantiële omvang is geen sprake. De toetsing aan de selectiecriteria uit de bijlage 3 EU-richtlijnen 85/337/EEG maakt duidelijk dat er naar ons oordeel geen sprake is van belangrijke nadelige effecten op het milieu die het opstellen van een MER of m.e.r.-beoordeling noodzakelijk maken